

Cserépkályha, kandalló minőségi zalaegerszegi kályhacsempéből.

Rögtön az elején egy tévhitet szeretnénk eloszlatni, mely a cserépkályha és a kandalló körül forog. Sokak számára az ülőpadlával, búbbal, üvegajtóval rendelkező tüzelőberendezés minden esetben kandalló, a cserépkályha pedig egy hasáb alakú, kis tüzelőajtóval megépített fűtőberendezés.

Valójában a laikus számára a külső megjelenés alapján meglehetősen nehéz eldönteni, hogy c

serépkályha

vagy

kandalló

amivel szemben áll, kivéve természetesen a kővel, márvánnyal, gránittal vagy egyéb anyagokkal körbeburkolt kandalló betétet.

A cserépkályha fűtőfelülete mindig kályhacsempéből készül. Nagyon fontos jellemzője, hogy általában egyedileg megépített (samott téglából, vagy samott és egyéb tűzálló anyagok kombinációjával) tűztérrel, és a cserépkályha típusának, külső megjelenésének függvényében szintén egyedileg kialakított, jellemzően több méter hosszú belső füstjárattal rendelkezik.

A Főmenü [Cserépkályha galéria linkjére kattintva](#) a kályhacsempéinkből épített kályha képeket tekintheti meg.

[Cserépkályha ötletek galériánkban](#) több, már megvalósult látványtervet is talál, elősegítendő hogy az otthonába építendő kályha "egy örök darab" legyen.

A cserépkályha falazatának szerkezetét a kályhacsempe és az azt követő bélés adja, melyet jellemzően agyag, telőcserép, speciális samott idomok, kisméretű tömör téglák alkalmazásával cserépkályhás szakember alakít ki. Jellemző falvastagsága 6-12 cm. Belső szerkezetét samott téglák és takarólapok, speciális samott idomok, kisméretű tömör téglák, telőcserép és agyag felhasználásával alakítja ki a kályhásmeister

. Az utóbbi időben kaphatóak már speciálisan a cserépkályha építéshez kifejlesztett előre gyártott tűzterek, samott vagy tűzálló beton füstjárati idomok, kályhás habarcsok, hőálló és tűzálló ragasztók, melyekkel a

"hagyományos" cserépkályha

építéshez szükséges anyagok részben, vagy egészében kiválthatók, de rendkívül magas árak miatt ezek használatának tömeges elterjedése hazánkban egyhamar nem várható. Jellemzően ezeket az anyagokat tőlünk nyugatra az ún. "duplaköpenyes - légréses" kályha építésénél alkalmazzák.

A megépített cserépkályha a kialakított belső szerkezetének és a beépített anyagok mennyiségének függvényében lehet "könnyű", "félnehéz" és "nehéz".

Ennek döntő szerepe van abban, hogy az adott kályha milyen hosszú ideig tudja "tárolni a meleget". Ez a szerkezet kialakításától függően 8-12-18-24 óra, vagy akár még hosszabb idő is lehet.

A fentiekből egyértelműen következik, hogy egy megépített cserépkályha tömege 1-1,5 tonna esetenként

akár ennél nagyobb, ezért még annak megépítése előtt a tervezés fázisában az aljzat teherbíró képességét is vizsgálni kell.

A cserépkályha lehet szabadon álló, falközi, vagy falnak épített. A falnak építés az utóbbi időkben kialakult nem túl szerencsés gyakorlat, általában a kályhacsempével való spórolás és a kályha mögötti takaríthatóság miatt kéri a megrendelőket. Figyelembe veendő azonban, hogy egy falnak épített cserépkályha fűtőteltjesítménye negyedével-harmadával, esetenként még nagyobb arányban is csökken a szabadon állóéval szemben. A

falnak épített kályha fal felőli részét legalább annyira le kell hőszigetelni, hogy az épület szerkezeti elemei 50-55 fok fölé ne melegedhessenek fel, mert különben az épület szerkezeti elemeiben maradandó károk is keletkezhetnek. Külső határoló falhoz a kialakuló hőhíd miatt a falnak építés nem ajánlott.

Könnyűszerkezetes épületben a cserépkályha falnak építése tűz és életveszélyes, ezért szigorúan tilos! Ha mégis ragaszkodnak a falnak épített cserépkályhához, akkor azt lehetőleg hátsó kiszellőztetett légréssel készíttessék el.

Cserépkályhát ha lehetséges közvetlenül a kémény mellé, vagy attól maximum 60-65 cm-es távolságra építsük, mert akkor még a gyártó által gyártott füstcsővel a kéménybe biztonságosan beköthető. A klasszikus, a régebbi épületekre jellemző falazott 14 x 14 cm-es kéménykeresztmetszet már megfelelő. Természetesen az új, korszerű könnyűszerkezetes vagy előre gyártott kéményrendszerek is mind megfelelőek, de ajánlott a nagyobb 180-200 mm átmérőjű kémény a későbbi problémamentes üzemeltetés miatt. A kéménynek a tető gerinc fölé kell érnie min.80 cm-rel. Egy kéményre csak egy tüzelőberendezés köthető. A már meglévő kéményét még az építés előtt feltétlenül ellenőriztesse kéményes szakemberrel. A kéménytisztító ajtó hozzáférhetőségét a cserépkályha megépítése után is biztosítani kell.

A kémény keresztmetszete és magassága döntően meghatározza a beépíthető kályha ajtó nagyságát. Általánosságban elmondható, hogy kályha ajtó u.n. 2 x 2 csempésnél nagyobb lehetőleg ne legyen, hogy üzemelő cserépkályha esetén az ajtó kinyitásakor a "visszafüstölést" elkerüljük. Az ekkora méretű ajtók üvegén keresztül már élvezhető a lángok játéka, ami kályhánkat különösen hangulatossá varázsolja. Ha a cserépkályha csak fatüzelésre készült, és az ajtón, vagy a kályha belső szerkezetében van megfelelő keresztmetszetű égési levegő bevezető nyílás, nem feltétlenül kell hamuajtót és rostélyt beépíteni. Vegyes tüzelés (fa +szén) esetén a hamuajtó és a rostély beépítése kötelező.

Régebben elterjedt gyakorlat volt a gáztüzelésű cserépkályha építése, melyet a vezetékes gázszolgáltatás elterjedése és a kényelmi szempontok is indokoltak. Ritkán, de még a mai időkben is jelentkezik egy-egy igény ilyen kályha építésére, valamint a már meglévő gázégős cserépkályha átépítésére. Fontos tudni, hogy az ilyen tüzelőberendezés átépítését csak olyan kályhás szakember végezheti, aki az erre a kályha típusra megszerzett vizsgával is rendelkezik. A gáztüzelésű cserépkályha építése vagy átépítése előtt az illetékes

szakhatóságok

szakvéleményét és

engedélyét

feltétlenül

be kell szerezni!

A cserépkályha szakaszos üzemű tüzelőberendezés. A kialakított tűztér és a cserépkályha nagyságának, szerkezetének függvényében 8-12-15 kg száraz tűzifával kell megrakni, majd annak parázsig történő elégetése után (famennyiségtől, a kályha járatrendszerétől, a kéményhuzattól stb... függően ez 1,5-3 óra) le kell zárni. Ezt általában naponta egy, szükség esetén két alkalommal kell megismételni. A tüzelés során a cserépkályha nagy tömegű belső szerkezete átforrósodik, és mint egy "hőakkumulátor" tárolja a meleget, melyet a kályhacsempe burkolaton keresztül folyamatosan ad le környezetének. Ez a kályha szerkezetétől függően 12-18 de akár 24 óra is lehet, ez idő alatt folyamatosan temperálja környezetét.

A jól megépített cserépkályha az egyik leggazdaságosabban működtethető tüzelőberendezés, hatásfoka szakszerű üzemeltetésnél 72-85%. Használatánál rendkívül fontos szempont, hogy a már egyszer felfűtött cserépkályha lehetőleg soha sem hűljön ki teljesen. Ezért szükséges a napi egyszeri begyújtás és felfűtés. Egyedüli hátránya, a viszonylag nagy "hőtehetetlenség", azaz, a már a visszahűlt cserépkályhába másnap történő ismételt begyújtás után annak újbóli melegedését nem azonnal, hanem mintegy 1-1,5 óra elteltével kezdjük érezni. Ne feledjük, hogy a "nagy meleget" a cserépkályha annak lezárása után adja.

Használatánál, tisztításánál mindig vegye figyelembe az építő kályhásmeister útmutatásait. A túlfűtés tilos.

Szakszerű használat esetén a cserépkályha évente tisztítandó, 15-20 év után (a belső anyagok elhasználódása miatt) át kell rakatni.

A végére egy jó tanács: A cserépkályha nem kazán!!! Az évszázadok alatt kialakult és kitűnően működő füstjárat rendszerek a belső szerkezet és a működés harmóniáját lehetőleg ne borítsuk fel különféle víztartályok - vízpatkók beépítésével, lehetőleg ne akarjuk a központi fűtés radiátorait is a cserépkályha melegével üzemeltetni. Ez az esetek nagy százalékában a füstgáz túlhűtéséhez vezet, ami a kályha járatrendszerében és a kéményben kátrányosodást és dugulást okoz, végső esetben a cserépkályha tönkremeneteléhez vezet. Ha mégis ragaszkodunk a kályha tűzterébe épített hőcserélős központi fűtéses rendszer kiépítéséhez, azt csak nagyon gyakorlott, az ilyen berendezések építésében jártas és több referenciával rendelkező kályhás szakemberrel építtessük meg.

Központi fűtéses rendszerek kialakításához mi a széles választékban kapható ún. "vízteres" kandalló betétek beépítését javasoljuk.

Ezek a berendezések a rendelkezésre álló tervezési segédletekkel együtt jól illeszthetők az épület fűtési rendszerébe. Az ilyen rendszerek tervezésekor és kivitelezésekor mindig vegye

igénybe tapasztalt épületgépész szakember segítségét is.